

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเมกะเทรนด์ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ของพื้นที่ชายแดน จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

ความท้าทายของอุตสาหกรรมเมกะเทรนด์ในปัจจุบัน จากสภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ผู้บริโภคจากการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และการพัฒนารูปแบบของการแข่งขันในตลาด นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงบริบทการดำเนินธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการและให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้บริโภค การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมเมกะเทรนด์ในยุคดิจิทัลของพื้นที่ชายแดน จังหวัดเชียงราย จากมุมมองด้านผู้บริโภคและผู้ประกอบการ ซึ่งจะช่วยให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานของอุตสาหกรรมเมกะเทรนด์ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเมกะเทรนด์ในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบปัจจัยของสินค้าและบริการเมกะเทรนด์ ประกอบด้วย ธุรกิจบริการเพื่อผู้สูงอายุ ธุรกิจอาหารเพื่อสุขภาพ ธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพ (ฟิตเนส) ธุรกิจสมัยใหม่ประเภทคาเฟ่ และร้านนั่งทำงาน (Co-working space) นั้น ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคและการใช้บริการด้านผู้บริโภคในอุตสาหกรรมเมกะเทรนด์ทั้ง 5 ธุรกิจมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านจิตวิทยา ปัจจัยด้านสังคม และสื่อออนไลน์

เมื่อวิเคราะห์ช่องว่างของการดำเนินธุรกิจเมกะเทรนด์ในพื้นที่ชายแดน จังหวัดเชียงราย ระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบการพบว่า ธุรกิจเพื่อความเป็นสังคมเมืองและธุรกิจอาหารเพื่อสุขภาพมีองค์ประกอบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่วนใหญ่ที่สอดคล้องกันระหว่างอุปสงค์และอุปทาน มีเพียงปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดเท่านั้นที่เกิดช่องว่างระหว่างอุปสงค์และอุปทานมากที่สุด ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ช่องว่างธุรกิจฟิตเนสพบว่า ผู้บริโภคกับผู้ประกอบการให้ความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างกัน โดยผู้บริโภคมองว่าปัจจัยด้านการส่งเสริมทางการตลาดมีความสำคัญต่อความต้องการบริโภคและการใช้บริการ ขณะที่ผู้ประกอบการมองว่าปัจจัยด้านสถานที่มีความสำคัญมากกว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านอื่นๆ

จากผลการศึกษาข้างต้น นำไปสู่การเสนอแนวทางการพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเมกะเทรนด์ในยุคดิจิทัล สำหรับ 3 ภาคส่วน ได้แก่ แนวทางสำหรับผู้ประกอบการภายนอกที่สนใจเข้ามาลงทุน แนวทางการพัฒนาธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการในพื้นที่ และแนวทางการพัฒนาสำหรับภาครัฐบาล เพื่อทำให้พื้นที่ชายแดนเป็นเมืองที่มีศักยภาพและโอกาสของการประกอบธุรกิจในการตอบสนองพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันและอนาคต

The Guidance Principle for Mega-Trend Industry Enhancement in the Era of Digital Economy: Case of Border Area in Chiang Rai Province

Abstract

Nowadays, the megatrend challenge forces firms to define strategies that make them competitive towards market changes, advance technology, and market competition. Thus, it is essential to study the current situations of megatrend business and factors affecting the megatrend business growth. This research focuses on the megatrend business in border area of Chiang Rai province. Moreover, a gap between aggregate demand and supply for megatrend goods and services is also examined; and then the appropriate megatrend business guidance for the border area is designed.

Firstly, it is to determine the factor affecting demand for megatrend goods and services (aging services, healthy food services, and urbanized services e.g. fitness and gym, café and restaurant, and co-working space) using the principal factor analysis from the consumer survey data. The estimated results show that the significant factors for demand for megatrend goods and services are sequenced as follows: marketing mix factors, psychological factors, social factors, and social media factor.

Secondly, the marketing mix's difference between consumer and producer in megatrend goods and services is examined. The results exhibit that there is no gap between demand and supply for urbanized services and healthy food services regarding marketing mix strategies. Unfortunately, it is quite different for fitness services. That is, in consumer perspective, “promotion” is the most important factor to encourage demand for fitness and gym services, whereas, in producer perspective, “place” is the most crucial factor in this regard.

Finally, the approaches for the megatrend business development in the border area are designed. It can be divided into three components: an approach for outside investors, inside investors, and an approach for government action and support.